

TÁMOGATÁSI PROGRAM ZÖKKENŐKKEL

Egyre bonyolultabb és nem várt problémákkal küzdenek az állattartó gazdák a támogatási program gyakorlati kivitelezésében.

Amíg a területalapú támogatások intézése az elmúlt évhez hasonlóan könnyebben halad, addig a nemzeti kiegészítő (összevont) támogatás keretében történő állattámogatás-igénylési programhoz való igazodás okoz nehézséget. A legutóbbi rendelkezések szerint ugyanis minden támogatást egyszerre igényelhetnek az állattartó gazdák, de az intézés zűrzavaros útvesztőjében aligha lesz lehetőség a kért papírok leadási határidejének betartására.

A Polgármesteri Hivatalnál érdeklődve megtudtuk, hogy az igénylések benyújtásában és ügyeik megoldásában segítenek a gazdáknak, naponta egyre többen térnek be hozzájuk olyanok, akik szeretnének élni e támogatási lehetőséggel. A feltételek azonban elég szigorúak, nem minden gazda tudja rövid idő alatt beszerezni a szükséges iratokat. Ezért az egyik fontos dolog a körzeti állatorvossal való kapcsolat tartása, hiszen mind a szarvasmarha-állomány, mind a juhállomány nyilvántartása hatáskörükbe tartozik. Ők adnak ki bizonyos igazolásokat, amelyekkel majd kérni lehet a jószágok utáni támogatásokat. Sajnos, e téren községünkben is egyesek nem jelentik be az állatállományban bekövetkezett változásokat, mozgásokat. Például a levágott állatok fülszámát elfelejtik bevinni az állatorvosi rendelőbe. Jó jel azonban, hogy településünkön a nyilvántartás szerint az utóbbi időben nőtt a szarvasmarha-állomány, a juhek és sertések száma pedig hasonló az elmúlt évihez. Éppen ezért a több állattal rendelkező gazdák, vagy társtulajdonosok

ki kell használni a felkínált lehetőségeket, és az intézési nehézségek ellenére éljenek azokkal.

A rendelkezések szerint a vidékünkön egyénileg gazdálkodó személyeknek járó különtámogatás legkevesebb 2 és legtöbb 15 fejőstehénre kérhető, míg a juhek esetében

Fotó: Labancz István

legalább 50, vagy ennél nagyobb állományra érvényes.

A fent említett állattámogatás-igénylésre, valamint a területalapú támogatásra a pénzüsszeget az Európai Unió biztosítja a Hargita Megyei Mezőgazdasági Intervenció és Kifizetési Ügynökségen (APIA) keresztül, ahol képviselőink is tették és teszik dolgukat. Ezek után kérdéses-e tehát, hogy vasárnap elmegyünk-e, vagy nem európai képviselőt választani?

Németh Sz.

Fotó: Ádám Gyula

TURIZMUS, KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS, TÉRSÉGFEJLESZTÉS

-betekintés a Felcsík Kistérségi Társulás munkájába-

Pályázatok

Az idei év zsúfoltan indult a pályázatok terén, mert a tavaly leadott nyertes önkormányzati pályázatok megvalósítása elindult és mindemellett az idei kiírásokra is megpróbáltunk a lehető legtöbb számban pályázatot benyújtani. Összesen tizenegy pályázatot nyújtottunk be, és öt nyertes pályázat megvalósításán dolgozunk. A térséget érintő, térségi programjainkra irányuló négy projekt közül kettőről mindenképp érdemes beszélni bővebben. Az egyik a Felcsíki Kistérség kulturális, történelmi és gasztronómiai értékeinek feltérképezésére irányuló hungarikumos pályázat a Vidékfejlesztési Minisztérium kiírásában. A pályázat pozitív elbírálásban részesült, és márciustól a kutatómunka is elindult. A felcsíki térségben előbb kérdőívezés, majd a szakemberek körében a fókuszcsoportos interjúkészítés révén szeretnénk megtalálni azokat a „siculicumokat”, amelyek turisztikai vonzereje pozitív hozzáadékkal szolgál majd térségünknek. A másik, ugyancsak hasznos projekt a Hagyományos csíki lakóházak korszerűsítésének helyes módszereit mutatja be. Ez a pályázat, amelyet a Csík Leader Akciócsoport írt ki, szintén pozitív elbírálásban részesült. A pályázat keretében elkészült tervek célja, hogy előkészítsék egy-egy település legsürgősebben fejlesztésre vagy védelemre szoruló részének a kiviteli tervezési folyamatát. A három kistérségi társulás együttműködésében a következő pályázatok kerültek benyújtásra, egyenként 20.000 eurós értékben:

- Felcsík Kistérség: a hagyományos csíki lakóházak korszerűsítésének helyes módszerei

- Alesík Kistérség: a csíki falu köztereinek és vízhasználatának regenerálása
- Pogányhavas Kistérség: csűrök újrahazsnoztása a csíki falvakban.

A pályázatok egyelőre a támogatási szerződés aláírásának fázisában vannak.

Rendezvények

A tavalyi évben először szerveztünk kistérségi gyermeknapot. A rendezvény résztvevői számának és a programok sikerességének köszönhetően úgy döntöttünk, hogy ebből a rendezvényből érdemes hagyományt teremteni, így az idén, május 23-án második alkalommal szervezzük meg ezt a napot a felcsíki iskolák tanulóinak.

A rendezvény programkínálatát színesebbé tettük, így az idén az ovisok is kapnak számukra megfelelő.

Az V-VIII-as tanulók csapatokba verbuválódva mérhetik össze rátermettségüket és tudásukat. A versenyszámok végén, a tavalyi évben a csíkszentdomokosi Márton Áron Iskola által megszerzett vándorkupa az idén új gazdához kerülhet. Az

György Általános Iskola tornatermében. A rendezvény célja, hogy teremtünk egy helyet, ahol a felcsíki gyerekek megismerkedhetnek egymással és felismerhetik azt, hogy bár más községekből érkeznek, mégis közös a hovatartozásuk, egy kistérségi közösségben élnek.

Együttműködések

A felcsíki kistérségi ülések legutóbbi házigazdája Madéfalva volt, ahol a község kezdeményezésére indított Turisztikai Desztináció Menedzsment (TDM) rendszer kistérségi hasznosságáról és a munkafolyamat elindításáról egyeztettek a hivatali és közbirtokosági előljárók. A turisztikai rendszer

kialakítása csak úgy lehetséges, hogyha legalább térségi szinten együttműködés jön létre az önkormányzatok, közbirtokosságok, iskolák, civil és vállalkozói szervezetek között. Egy tudatos felkészülésre és határozott hozzáállásra van szükség minden részről ahhoz, hogy Dél-Tirolhoz hasonlóan valóban hatékonyan lehessen kialakítani egy turisztikai desztinációt a csíki térségből is. Az, hogy térségünkben van turisztikai potenciál, az nem kérdés, az viszont, hogy ezt mennyire és hogyan aknázzuk ki, rajtunk is múlik. Ez a rendszer új munkahelyeket teremtene fiataljaink részére és egy olyan fejlett életszínvonalat, ahol jó élni és érdemes itthon maradni. Ezt a munkát folytatni kell, a madéfalvi Tour Inform irodával együttműködésben ezen a lehetőségen továbbra is dolgozunk!

Katona Melinda
Felcsík Kistérségi Társulás

RÖVIDEN A KÖZSÉGBEN ZAJLÓ MUNKÁLATOKRÓL

Mint ahogy azt a község lakói is láthatják több mint három év bürokratikus hercehurca után, végre

elkezdődött a 322d nevű intézkedés keretében benyújtott pályázat megvalósítása. Az illető projekt keretében két községi út, a DC 82 (Köves utca), illetve a DC85 (Vízik utcája, Oltmelyéke, Kozmák utcája) aszfaltozásra kerül. Utóbbinál kisebb probléma lépett fel, mivel az Oltmelyéke felső szakaszának aszfaltozását a gyulafehérvári bizottság nem engedélyezte. Választanunk kellett, hogy ennek a 250 méternek az értékét nem igényeljük, vagy felhasználjuk a vízház felé vezető út aszfaltozására (máshova nem engedélyezték). Nyilván ez utóbbit választottuk.

A munkálatokat egy udvarhelyi cég, a Multipland K.ft. nyerte meg a közbeszerzésen.

A vártnál nagyobb gondot okozott a vízelvezető sáncok kiépítése a lakosok körében. Kérjük a lakosok türelmét és megértését ebben az ügyben. Mindenkinek meg kell értenie, hogy az út minőségének és tartósságának egyik legfontosabb pillére a víz megfelelő elvezetése az úttestről! Addig nem várhatunk jó utat, amíg az udvarokról a vizet az úttestre vezetjük!

A vízelvezető sáncok kiépítése után az útfelület újraigazítása következik. A legutolsó művelet az

aszfalttréteg leterítése lesz, amelyre a tervek szerint június második felében kerülhet sor.

Folyamatban van a víz- és csatornarendszer bővítése községünkben, amely szintén EU-s pénzekből van finanszírozva. A munkálatok idén késő ősziig folynak a község több pontjában. A kivitelező a Hidrotran K.ft., aki a létező hálózatok kiépítését is végezte. Sajnos a bővítési munkálatok több jó állapotban lévő utca minőségének rovására mennek, de az építő céggel közösen igyekszünk visszaállítani eredeti állapotukba ezeket az utcákat.

Folyamatban van, három

LEADER pályázat kivitelezése, de a tulajdonképpeni munkálatoknak még nem fogtunk neki. Folynak a közbeszerzések, ha minden jól megy hozzá szeretnénk fogni június folyamán az első és legfontosabb projekt kivitelezésének, amely Karcfalva központjának felújítására, illetve térkövezésére vonatkozik. (Plébániától lefelé, Iskola előtt, CEC bank, Régi tanács épület előtt stb.) E pályázat önrészenek jelentős részét a karc-

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen
282.252	586.806	696.794	816.452	920.686	954.845	1.048.235	5.305.069

falvi Larix közbirtokosság finanszírozza, amiért ezúton is köszönetet mondunk neki.

A nyár és az őszi folyamán reményeink szerint kivitelezési fázisba

ér a Madicsai menedékházra, és a jenőfalvi régi óvodaépületre vonatkozó két pályázatunk is.

A régi óvoda épületének újjáépítéséhez, és falumúzeummá való átalakításához hozzájárul a jenőfalvi Tercs közbirtokosság, az önrész egy részének biztosításával. Köszönjük a közbirtokosságnak a segítségét.

A LEADER program keretében újabb három pályázatunk van elbírálás alatt. Ezek közül egyik a Polgármesteri Hivatal épületének külső felújítására, illetve nyílászáró-cseréjére vonatkozik, egy másik a Hivatal körüli tér térkövezésére, a harmadik pedig az önkéntes tűz-

oltó alakulat felszerelésének bővítésére.

Mint láthatják, községünk jelentős pénzforrásokhoz jut hozzá az Európai Unió által, ami többek között annak is köszönhető, hogy képviselőink vannak az Európai Parlamentben

is. Ezért fontos, hogy vasárnap elmenjünk szavazni, hogy minél többen képviseljük Brüsszelben érdekeinket.

A Brüsszeli jelenlét több okból is fontos, mint például a mezőgazdasági támogatások szempontjából. A következő táblázatból kitűnik, hogy csak a területalapú támogatásokból a karcfalvi és jenőfalvi gazdák 2007 óta évente mennyi támogatást kaptak euroban:

A lehetőségek adottak. Csak rajtunk múlik, hogy mennyit akná-zunk ki belőlük.

**Gábor Tibor
polgármester**

A SZENTLÉLEK ELJÖVETELE

Minden szentmise így kezdődik: A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme, az Atyaisten szeretete és a Szentlélek

egyesítő ereje legyen mindnyájatokkal. A Szentléleknek ez az ereje, már az ősegházban megnyilatkozott. Ezért az őskeresztények képesek voltak rá, hogy meg-

váljanak vagyontuktól, mindent eladtak és széosztották a szegények között. A Szentlélek ereje igazi testvérré tette őket, hiszen azok az igazi testvérek, akik áldozatot tudnak hozni egymásért. Ezt még a pogányok is elismerték, ezért mondták a keresztényekről: Nézzétek, mennyire szeretik egymást.

Hogyan történhetett meg mindez? Emberileg nem találunk rá választ. Hisz ismerjük az apostolok magatartását. Bezárkóztak, mert félték Jézus elleneségeitől. De Pünkösöd napján gyökeres változás történt magatartásukban. Nem látták ugyan a Szentlelket, - mert senki sem látta, csak a kísérő jelenségeket, - de mindenki láthatta, tapasztalhatta bátorságukat. Eddig sokmindent nem értettek Jézus tanításaiból, szándékaiból, - pl. hogy miért kellett szenvednie, meghalnia, - most azonban minden megvilágosodott előttük, és ez a Szentlélek műve volt.

Megkérdeshetné valaki: Itt és most, miért nem történik ehhez hasonló

– A Nap így felelt:
- Ez nem tőlem, hanem azoktól függ, akiket megvilágítok. Mindenkiel azt teszem, amit természete vár tőlem.

Nos, a Szentlélek ma is ránk árasztja fényét és melegét. Ha azonban ez nem látszik meg rajtunk, magunkban kell keresnünk a hibát. Aki nem nyitja meg előtte szíve kapuját, az ne számíton életszépítő erejére.

Ezért kérünk Szentlélek, légy lelkünk drága vendége! Ne menj el szólanul mellettünk!

Világosítsd meg értelmünket, hogy jobban megértsük Isten velünk kapcsolatos terveit! Erősítsd gyöngye akaratunkat, hogy igent mondhassunk Isten törvényére! Taníts meg minket is a szeretet nyelvén beszélni, minden igaz ember közös anyanyelvére!

Lajos atya

LÁTHATÓ AZ ISTEN

Wass Albert

Füben, dalban, fában,
születésben és elmúlásban,
mosolyban, könnyben, porban,
kincsben,
ahol sötét van, ahol fény ég,
nincs oly magasság, nincs oly mélység,
amiben Ő benne nincsen.
Arasznyi életünk alatt
nincs egy csalóka pillanat,
mikor ne lenne látható is Isten.

De jaj annak, ki meglátásra
vak,
s szeme elé a fény korlátja nőtt.
Az csak olyankor látja őt,
mikor leszállni fél az álom:

Ítéletes, zivataros,
villám-világos éjszakákon.

Fotó: Ádám Gyula

BÖNGÉSZDE

ISMÉT JÖN A SZÉKELY GYORS

"A Székely Gyors történelme tulajdonképpen 1943 február 3 - 6 között kezdődött, amikor a Budapest-Kolozsvár vonalon elindult a Tatra motorkocsikkal és három személykocsival ellátott szerelvény próbamenete. A terv az volt, hogy a Hargitának keresztelt motorvonat, azonos tömegű szerelvényvel a Budapest-Sepsiszentgyörgy utat fogja bejárni. A budapesti Nyugati pályaudvarról a motorkocsik 1943 július 1-jén álltak üzembe az akkori leghosszabb, 750 km-es útszakasz megtételére készen. Az egy motor- és két négytengelyes személykocsiból álló, különleges díjszabású Székely Gyors motorvonat hétfő, csütörtök és szombati napokon a Nyugatiból 7.02-kor indult, és Nagyváradon, Kolozsváron, Désen, Dédán, Gyergyószentmiklóson,

Csíkyszeredán keresztül 19.17-kor ért Sepsiszentgyörgyre. A Gyors motorvonat másnap 8.24-kor indult vissza, Budapestre 20.27-kor futott be. Télen a vonatot kéttengelyes fűtőkocsi egészítette ki. 1944 tavaszán a motorkocsik gépterébe fűtőkazán beépítésével kísérleteztek. Sajnos, ezt a berendezést már nem használhatták, hiszen a Székely Gyors motorvonatot „elfűjta” a II. világháború utáni határmódosítás... Idén június 6-án reggel indul Budapestről a Székely Gyors és estére érkezik Madéfalvára, majd június 8-án az 1897-ben átadott Csíkyszereda – Gyimesbükk vonalon elrobog utasaival az ezer éves határig." K.L. (Megjelent a Heti Hirdető XVII.évf. 18. számában. 2014. NSZ).

ELSŐÁLDOZÁSI FELKÉSZÍTŐ MAROSFŐN

Az első szentáldozásra nagy izgalommal készülnek a gyerekek. Ebben a készülétkben segített az április 10-12 között megrendezésre kerülő felkészítő tábor Marosfőn. A táborban a dánfalvi, karcfalvi és jenőfalvi gyerekek vettek részt, ahol időutazásban

lehetett részük.

A gyerekek megérkezve a tábor helyszínére csep-pet sem idegenként pár perc alatt birtokba vették a számukra kijelölt szobákat. Ki, hol, ki mellett alszik majd az elkövetkezendő 2 éjszaka. A megérkezés izgalma után következett a csapatösszerázó, ahol a gyerekek kedvét nem szegte a kinti havazás.

A csapatösszerázás után csoportok alakultak, ahol minden csoport kialakította a maga szabályait, amelyet betartva könnyebbé és kellemesebbé vált a táborban töltött idő.

Több időutazáson vehettek részt a gyerekek, ahol megismerhették Jónás történetét, aki csak nagy nehezen fogadta el az Úr akaratát. Megismerték a gonosz

szolgát, aki nem volt képes megbocsájtani társának és végül, de nem utolsó sorban Mária Magdolna történetét, aki szomorúan ment Jézus sírjához, de szomorúsága nagy örömmre változott. A történetek mellett a felkészülés sem maradhatott el mivel minden napra jutott egy-egy mottó, amely segített közelebb kerülni Jézushoz. A rengeteg csoportjáték és történet mellett jutott idő a közös munkára is.

Az utolsó estét tarkította a csoportok színes előadása, amely a táborban történő eseményeket jele-nítette meg a gyermekek szemszögéből. Húsvétra készülve nem maradhatott el a szentmise és a

keresztút.

Jézus szeretetből értünk adta az életét, a tábor lakói is adományozhattak szereteteiknek és azoknak is, akiket nem szeretnek eléggé.

Mag Emőke
hitoktató

A HITTANTÁBORBAN

Áprilisban, Húsvét előtt egy héttel voltunk Marosfőn hittantáborba. Busszal mentünk. Mikor megérkeztünk megmutatták a szobákat. A fiúk és a lányok külön szobában aludtak. Mindenki választott egy ágyat, megpihentünk, majd az ebédlőbe mentünk, ahol bemutattak az Időutazó könyvből egy történetet. Aztán készítettünk bálnát és beleragasztottuk Jónást. Majd kimentünk az udvarra és játszottunk. Másnap elmentünk Ébner atya házához.

Ott voltak fák és rajta mókusok. Amikor kezdték olvasni Ébner atya történetét, mindenki a mókusokat nézte a fákon. Amikor visszamentünk a házhoz, készítettünk pillangót. Fölöttünk templom volt és felmentünk az egyik misére. Én sok barátot szereztem.

Amikor eltelt az a három nap, egy kicsit szomorú voltam, mert haza kellett jönni. Nagyon jól telt a táborban.

Balázs Ágnes
III. oszt., Karcfalva

SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLAT

Április hónap első felében feleségemmel egy hét napos szervezett turisztikai-zarándokúton vettünk részt Izraelben és Jordániában. A Szentföld kifejezés magába foglalja Izrael és Jordánia egész területét és Libanon déli részét.

Jeruzsálem óváros

Tarom repülőjáratall mentünk Bukarestből Tel-Avivba. Közel öt napot Izraelben, és több mint két napot Jordániában tartózkodtunk, három-négy csillagos szállodában voltunk elszállásolva, ahol biztosították számunkra a svédasztalos reggelit és vacsorát. A határátkelőknél a két ország között az autóbusszok és az idegenvezetők is kicserélődtek, gyalogosan kellett az elég szigorú vámvizsgálatot végigjárni.

Izrael kis területű ország, egynegyede Magyarország területének és ennek is 60%-a sivatag, így vízben nagyon szegény ország. Hatezer éves történelme során Izrael földje felett tucatnyi hatalom uralkodott, melynek következtében a zsidók szétszóródtak az egész világban. Az ország bibliai történelme a legtöbb olvasó számára ismert. A cionizmus eszméje: „a zsidó nép hazára találása saját földjén”, hamarosan nemzetközi mozgalom lett. 1947-ben az ENSZ javasolta két különálló – egy zsidó és egy arab állam létesítését Palesztina területén, amelyet az arab államok elutasítottak, azonban 1948-ban David Ben Gurion Tel-Avivban kikiáltja Izrael államot. Lakóinak 80%-a zsidó, hivatalos nyelvek az arab, héber és angol.

A repülőtérről áthaladva Tel-Aviv városán, a Földközi tenger partján északra Haifaba érkeztünk, amely szép félkör alakú öbölben fekszik és Izrael legnagyobb kikötője. Meglátogattuk a BAHAI-Szentélyt, amely Haifa szimbóluma és

2008 óta az UNESCO világörökségének része, valamint a STELLA MARIS Kármelita kolostort, amelyet a keresztesek építettek Illés próféta barlangja fölé, akit a hagyomány szerint egy holló táplált és felszállt a mennybe.

Gallileába érkezve első látogatásunk KANA volt, ahol Jézus egy mennyegzőn a vizet borrrá változtatta, ez volt az első csodatétele, a csodatevő helyen épült egy három kupolás templom. Utána következett NÁZÁRET, többségében arab keresztények lakják, itt töltötte Jézus ifjúkora nagy részét. Itt meglátogattuk a Szent Gábor ortodox bazilikát, Szent József műhelyét, Mária kútját és a keresztény világ egyik leghíresebb és legfényesebb istentisztelet helyét, az Angyali Üdvözlés templomát, amely azon a helyen épült, ahol Mária lakott, amikor Gabriel arkangyal tudatta vele, hogy fiút fog szülni. A szállás és vacsora a Gallilei tó (Genezareti tó) partján fekvő Tiberiás üdülővárosban volt. A tó 169 négyzetkilométer területű, a tengerszint alatt 208 méter mélyen terül el, Izrael egyetlen édesvízű tava, az ország legfontosabb természeti kincse. Másnap sétahajón átutaztunk a Gallilei tavon, majd a Boldog Dicséret hegye következett, itt mondta el Jézus a hegyi beszédet, itt imádkozta el először a Miatyánkot. Ezen a hegyen épült fel a Boldogság kápolna. TABKÁN történt a Bibliából ismert kenyér és halszaporítás csodatétele. A templomban a csodálatos padlómozaik egy kosár kenyeret és két halat ábrázol.

KAPERNAUN, - Názáret után legelőször Jézus itt lakott és ez volt a Gallileai tanításának központja. Itt találkozott Péterrel, aki tanítványa lett és Péter háza romjaira épült a város első keresztény temploma. Következő látogatásunk JÁRDENIT volt, a Jordán folyó itt hagyja el a tavat, itt keresztelt Keresztelő Szent János. A vámvizsgálat és buszváltás után szállás és vacsora AMMÁNBAN volt,

ahol két éjszakát töltöttünk. Jordánia 1920-ban alakult, Magyarország-nagyságú, amelynek 80%-a sivatag és a világ egyik vízben legszegényebb országa. Ezért különleges intézkedések vannak a víz takarékos felhasználására. Lakóinak 87%-a arab, így az összlakosság 96%-a iszlám szunnita vallású, hivatalos nyelve az arab.

Jordánia jó közbiztonságú konszolidált politikai helyzetű, békés ország. Fővárosa Ammán hét dombra épült, ősrégi város, a házakat világos vagy vöröses mészkő borítja és 2,5 millió lakosa van. A reggeli városnézés után MADABA városban meglátogattuk a Szent György templomot, majd útunk következő állomása a NEBO hegy volt, amely Jordánia legfontosabb zsidó-kereszténység zarándokhelye. Innen láthatta meg Mózes az Ígért Földjét, a Kánaánt, de nem mehetett oda. Itt járt II. János Pál és XVI. Benedek pápa és ide várják májusban Ferenc pápát is. Következő nap indultunk PETRÁBA, a nabateusok fővárosába, amely minden jordániai utazás csúcspontja, az UNESCO kulturális és természetvédelmi örökségének része, 2007 óta az új világ 7 csodájának része. A város egy földrengés következtében több mint ezer évig el volt zárva a külvilágtól, míg 1812-ben egy

Názáret Angyali Üdvözlés temploma

svájci kutató érdekes körülmények között újra felfedezte. Öt óra alatt csak a töredékét tudtuk meglátogatni ennek a helynek. Szállás és vacsora a Vörös-tenger partján, AKABAN volt, amely nagyon szép üdülőváros. Másnap a határátlépés után rövid látogatást tettünk ELAT elegáns fürdővárosában, majd a sivatagi utazás után a Holt-tengeri KUMRÁNBA érkeztünk, amely híres az itt megtalált ősrégi írásos

folytatás a 6. oldalról

A Holt-tengerbe ömlik a Jordán folyó, amely a Föld legmélyebb pontja, 400 méterrel a tengerszint alatt fekszik. Magas sótartalma miatt nincs élet benne, nem lehet elsülyedni vagy úszni, csak lebegni benne.

JERIKÓ a világ legrégebb ma is lakott városa, ahol palesztinok élnek. Innen látható egy hegyoldalba épült kolostor, ahol Jézus 40 napig böjtöt tartott. Meglátogattunk egy görög-ortodox templomot és egy román kolostort. Szállás és vacsora **Betlehemben** volt, itt szintén két éjszakát töltöttünk.

Kirándulásunk csúcspontja szombaton **Jeruzsálem**, Izrael fővárosa volt.

Olajfák a Getszemáni kertből

Jeruzsálem „a béke városa”, „a legszentebb város”, „a fehér város” a zsidók és keresztények legszentebb helye, míg a muzulmánoknak Mekka és Medina után a harmadik legszentebb helye. Látogatásunkat a fallal körülvelt óvároson kívül, az Olajfák hegyén kezdtük, a Miatyánk templomban, itt tanította imádkozni Jézus a híveit. Utána a DOMINUS-FLEVIT templom következett, ahol Jézus könnyezett, amikor meglátta Jeruzsálemet. A Getszemáni kertben, amely Jézus kedvelt helye volt és ahol elárulták, meglátogattuk a Nemzetek templomát, melynek tizenkét kupolája tizenkét ország ajándéka. Gyönyörű a főhomlokzatot díszítő mozaik, ahol felismerhető a magyar címer is. Itt található Mária sírja, a kriptához negyvenöt márványlépcsőfokon lehet lemenni, a sír üres, mivel testét halála után az angyalok felvitték a mennybe.

Látogatásunkat Dávid városában a CION hegyen folytattuk, meglátogattuk az Elszenderülés bazilikát, itt halt meg Jézus anyja Mária, a kriptában nyitott ravatalon

életnagyságú Mária szobor fekszik. A hat oldalkápolnás templombelső nagyon szép, gazdag, akár egy múzeum, itt felismerhető Szent István koronája. Következett Dávid sírjának és az Utolsó Vacsora termének megtekintése. A fallal körülvelt óváros, amelyet 1981-től az UNESCO felvett az emberiség védett és kultúrkincsei közé, négy negyedre van osztva (mohamedán, keresztény, zsidó, örmény). Az óváros körül először Dávid

király épített falat és az újjáépített Herodes fallból ma már a Siratófal maradt meg, amely a zsidók legszentebb helye. A férfiak és a nők elkülönített helyen imádkoznak. A mai falat II. Nagy Szulejmán szultán építtette 1537-1541 között, a nyolc kapujából hét most is átjárható. Végigjártuk a KERESZTÚTJÁT (Via dolorosa), amely legnagyobb része az arab negyeden halad át, érzelmileg

mégis a keresztény negyedhez tartozik. A keresztút X.-XIV. állomásai a Szent Sír bazilikában találhatóak. Jézus sírja fölé az

Petra sziklaváros

első templomot Konstantin császár építtette, utána többször újjáépült, 1103-1130 között emelték a keresztések a ma is álló kupolás bazilikát. A Szent Sír bazilikán

Keresztelőhely a Jordán folyón

ma hat vallási közösség osztozik: római katolikus, görög-keleti, örmény, kopt, szír, etióp, és harminc kápolna található benne. A bejárati ajtó mellett lépcső vezet fel a GOLGOTA hegyre (Koponyák hegye, vagy Kálvária hegy), ahol Jézust keresztre feszítették, majd sírba tették. Akkoriban csak kopár sziklák voltak itt. A hegy tetején három kápolna őrzi a keresztfeszítés három mozzanatának emlékét. A Golgota a kereszténység egyik legszentebb helye, ahova a világ minden országából érkeznek zarándokok. Az Angyal kápolnában található Szent Sírhoz, -Jézus sírjához- egy alacsony nyíláson lehet lejutni, több óras sorbanállás után.

Utolsó napunkat **Betlehemben** kezdtük, Jézus és Dávid király születési helyén. Az egykori barlang felett emelkedik a Születés temploma, itt tartják a karácsonyi éjféli misét. EIN KAREMBEN található a terhes Mária Szent Erzsébettel, itt született és nevelkedett Keresztelő Szent János. Itt található Szent János és a Látogatás temploma. Útban Tel-Aviv felé, LOT városában meglátogattuk Szent György templomát, aki ide van temetve. Következett a TEL-AVIV-JAFFA-i városnézés. Tel-Aviv Izrael világi-kulturális központja, a Közel-Kelet legmodernebb városa.

Nagy élmény volt számunkra, hogy azokon a szent helyeken zarándokolhattunk, ahol Jézus és tanítványai jártak közel kétezer évvel ezelőtt. Hazautazás Tel-Aviv – Bukarest. Az utazás fáradalmait feledve örömmel tértünk vissza Bukarestbe, majd haza szülőföldünkre.

Gidró Vilmos és Magdolna

A KÖZSÉG MŰVELŐDÉSI ÉLETÉRŐL RÖVIDEN

Az idei évadot gyermekelőadással indítottuk Csíkkarcfalván. November 12-én településünkről és még négy szomszédtelepülésről, több mint 500 gyermek nézte meg a produkciót. A Figura Stúdió Színház „Fütyös kalandjai”-t mutatta be, amelyen a felnőttek is remekül szórakoztak.

Március 28-án került sor a máso-

A „Viktória” című operettel elbűvölték a közönséget, állva tapsolt mindenki. Ezt a darabot Somogyi Szilárd rendezte és több mint 40 színész, statiszta, zenész, tervező, koreográfus, műszaki stáb dolgozott aktívan benne. Ábrahám Pál, a modern jazz-operett úttörő zeneszerzője 1930-ban írta a Viktóriát és azóta is hatalmas sikernek örvend a darab.

A harmadik előadásra május 16-án került sor, „A Napsugár fiúk” címmel, egy vígjátékot hoztak, amelynek Parászka Miklós volt a rendezője. Elmondhatjuk, hogy nagyon jó évadot zártunk és bízunk benne, hogy a

következő évadban még többen nézik majd meg az előadásokat.

Köszönettel tartozom az Önkormányzat vezetőségének, Gábor Tibornak és Szöcs Lászlónak, hogy segítették munkámat, továbbá a karcfalvi „Larix” és jenőfalvi „Tercs”

A napsugár fiúk

dik gyermekelőadásra, a „Rózsa és Ibolya” című mesejátékot követtek figyelemmel a lurkók, a Csíki Játékszín előadásában.

Ezúttal megköszönöm a kedves szülőknek, hogy hozzájárultak a program támogatásához azzal, hogy bérletet váltottak és biztatni szeretném, hogy a következő évadot is támogassák, így módon gyarapodjon a kulturális műveltségük fiataljainknak.

***

A felnőtt előadásokat is igen magas létszámmal néztük meg, 177 bérletet adtunk el, ezen felül még sok érdeklődő váltott jegyet a helyszínen.

Elsőként, november 29-én a „Revizor”-t adta elő a Csíki Játékszín társulata, Parászka Miklós rendezésében, a komikum forrása egy félreértés, sok más vígjátékhoz hasonlóan.

Közbirtokosságok vezetőinek, valamint a Bartalis családnak, hogy támogatták anyagiakkal és munkájukkal a protokolláris megmozdulásokat!

Ugyancsak köszönetemet fejezem ki a község nevében a Csíki Játékszín vezetőségének és társulatának, hogy fáradságukat nem kímélve „Házhoz hozták” produkcióikat.

***

Még két teltházas előadásról kell említést tennem, az egyik február 1-én volt látható a Gruppen-Hecc Kabaré társulat előadásában, a „Székelyek nagy megetetése” több mint 250 érdeklődőt mozdított ki otthonról.

Február 14-én szintén teltház fogadta a Hahota Színtársulatot, „A pénz beszél...” című szilveszteri kabaré előadásával.

***

2014. márc. 21-én került sor egy rendhagyó történelemóra keretében Nagy József történész, doktorándusz hallgató előadására. Az előadás címe: Csíkkarcfalvi honvéd katonák a második világháborúban, Gyimesi-szoros, 1944.

***

Április 11-13 között a karcfalvi Művelődési Házban 3D vetítésre került sor. Különböző filmeket nézhettek az érdeklődők, így pl. a Jurassic Park-2013, Shrek4 (rajzfilm), Madagaszkár 3 (rajzfilm), Jégkorszak 4 (rajzfilm), Utazás a rejtélyes szigetre, Végső állomás, Fűrész 7, Street Dance 2, A texasi láncfűrész, A Hobbit, Step up 4 és az Avatar, sajnos ez utóbbit technikai okok miatt nem tudták levetíteni, de ígéretet tettek, hogy egy következő alkalommal levetítik. Ez a program kb. 200 embert mozgatott meg a három nap alatt.

Rendhagyó történelemóra

Kozma Anna

KÖNYVÚJDONSÁGOK

Újabb, bővített kiadásban jelent meg **FÜLÖP LÁSZLÓ** nyugalmazott tanár **vicces könyve**, amely tulajdonképpen a 2008-as kiadás folytatása.

A szerző 50 év legjobb (főleg székely) vicceit gyűjtötte össze e kötetben, ahol motóként hangsúlyozza, hogy „A nevetés szívinfarktus-megelőző, csökkenti a vérnyomást és a koleszterinszintet. Csökkenti a stressz okozta feszültséget, aktívan dolgoztatja az izmokat, kalóriaégető.” Amint írja, ha ez mind igaz, akkor az olvasó egy gyógyászati könyvet tart a kezében.

Érdemes esténként lapozni belőle. (NSz)

Ügyvéd

A felcsíki székely bemegy a csíkszeredai törvényszékre, hogy ügyvédet fogadjon. Közben elfelejti az ügyvéd szót. A kapus kérdezi, hogy miért jött.

- Olyan embert keresek, aki pénzért hazudik – magyarázza a székely.

*

A székely és a panzió

A székely elhatározza, hogy ő is panziót nyit. Ki is jönnek az illetékesek, és szavá teszik, hogy a vécé távol van a lakástól.

- Nincs az távol, csak idejében el kell indulni – válaszolja a panziós székely.

*

A plébános, a rendőrök és a fürdőkád

Két rendőr sétál az utcán. A plébános mankóval jön velük szembe.

- Mi történt plébános úr? – kérdezik.

- Elcsúsztam a fürdőkádban, és eltört a lábam – feleli a plébános.

A találkozás után kérdezi az egyik rendőr a másiktól:

- Mi az, hogy fürdőkád?

- Én honnan tudjam?! Jól tudod, hogy nem járok templomba.

*

Karácsonyfa

Egyik erdész mondja a másiknak:

- Nálunk olyan gyorsan lopják a karácsonyfát, hogy a mókus otthon ugrik le róla.

*

Ötvenéves jubileum

Ötvenéves házassági évfordulót ül a család. A nagy eseményre a helyi rádió riportere is kiszáll, és megkérdezi János bácsitól:

- János bácsi, melyik három évre gondol vissza a legszívesebben az ötven évből?

- Ejsze a három év orosz fogságra – feleli az ünnepelt.

*

A székely idegenvezető

Idegenvezetői állásra jelentkezik a székely.

- Milyen nyelveket beszél? – kérdezik tőle.

- Semmilyen – feleli.

- Hát akkor miért jött ide?

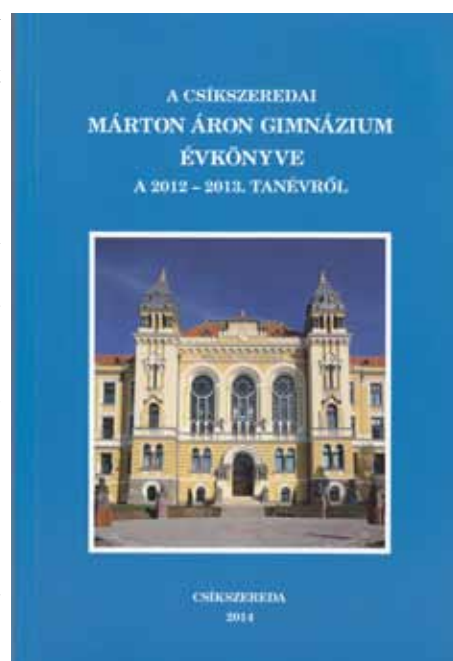
- Azért, hogy rám ne számítsanak.

Több mint 100 év távlatából immár ki tudja (talán az iskola könyvtárosa) hányadik alkalommal jelennek meg **Az Erdélyi Római Katolikus Státus Csíkszeredai Főgimnáziumának Értesítőjét** követő kiadványok. Igaz, ez utóbbiak más néven, évkönyv formájában tájékoztatják az olvasót e nagy múltú gimnázium életéről, az ott folyó nevelő tevékenységről.

Igy van ez most is, amikor kezünkbe vehetjük a legutóbbi **ÉVKÖNYVET a 2012-2013-as tanévről**, amelyben a szerkesztők a már megszokott módon részletesen ismertetik a tanulmányi és vizsgaeredményeket, a diákok tudományos tevékenységét és irodalmi alkotásait, a tanárok vallomásait hivatásuk szerepéről.

A gondosan megszerkesztett évkönyvben külön fejezetben szólnak a maturandus ünnepekről, az érettségi találkozókról, billegésről, ballagásról.

Apropó, ballagás! Ezt az ünnepeket a hagyományokhoz híven e hónap 30-án, pénteken a most végzősöknél is megtartják, akik között biztosan ott lesznek községünkben **Both Csaba, Farkas Beáta, Gábor Szidónia, Kovács Nóra, Kelemen Kinga, Márton Kamilla, Jancsó Renáta, Sándor Izolda és Vízi Xénia**. Ők az említett évkönyv diákjainak névsorában még a XI. osztályban voltak, akkor „csak” rövid beszédekkel köszöntötték a ballagókat, most pedig könnyes szemmel és meghatva hallgatják egy évfolyammal kisebb társaik búcsú szavait. Az alma matert elhagyva szétszóródnak majd a nagyvilágban, egyesek továbbtanulnak, és ki tudja, lesznek-e köztük olyan hírességek, mint az intézményben végzett néhány elődjük, akikre majd büszkék lehetünk. (Németh Sz.)

RÖVIDEN A SZÉANÁTHÁRÓL

Szervezetünket különböző külső behatásoktól az immunrendszerünk védi meg. Ilyen behatásokat olyan korokozók idéznek elő, mint a baktériumok, vírusok, de a pollent vagy virágport, házi port, füstöt, vegyszereket stb. is ide soroljuk. Ez az elhárító, védő mechanizmus (immunrendszer) sok esetben fölöslegesen túlteng, „igen jól végzi feladatát”, és ilyenkor a szervezetre ártalmatlan anyagok ellen is beindul. Ez történik a szénanátha esetében is. Ez a túlérzékenység okoz például olyan betegséget, mint a szénanátha, allergiás asztma, ami csak bizonyos évszakokban jelentkezik, vagy krónikusan.

Az allergiás nátha vagy szénanátha esetében a kiváltó ok legtöbbször a virágpór, vagy pollen, egészen pontosan egyes virágpórak fehérjéje. Ha az ilyen virágpór találkozik a szem, orr, vagy légutak nyálkahártyájával, a szervezetben azonnal felborul a hisztamin nevű szövet hormon, ami egy sajátos folyamatot indít el a szervezetben. A hisztamin hatására kitágulnak a nyálkahártyák erei, ami helyi vérbőséget, duzzadást, bő váladékozást okoz, ami nehéz légzéshez is vezethet.

A szénanátha fő tünete a nyálkahártya gyulladása. Aki megkapja, állandóan tüsszög, eldugul az orra, erős orrfolyás, vörös viszkető szem, köhögés, asztmás zihálás, fejfájás, láz és alvászavarok kínozzák. A szénanátha kiváltója a levegőben keringő virágpór. Ezért a legtöbb megbetegedés a virágok nyílásakor, értelemszerűen

tavasszal és nyáron fordul elő, bár szobanövények is okozhatják. A növények virágzása szerint az allergiának három fajtáját különböztetjük meg: a tavaszt, amelyet a tölgy, juhar, éger pollenjei okoznak. A nyárit főleg a fűvek kaszálásakor, vagy a gyomnövények

virágzásakor, az őszt pedig ugyancsak a gyomnövények (pl. parlagfű) virágzásakor észleljük., amelyek az utak mentén találhatók. Aki tudja, hogy valamilyen virágpóra allergiás, annak ajánlatos még a tavasz folyamán megelőző kezelést beiktatnia. Ez abból áll, hogy növekvő mennyiségben pollen kivonatot fecskendeznek a bőr alá, s ez hosszú időre megszünteti a túlérzékenységet. Akkor forduljunk orvoshoz, ha a fent említett tünetek jelentkeznek. Ilyenkor a

beteg valamilyen antihisztaminikumot kapnak vagy cromoglicinsavat tartalmazó szemcsepp, orrspray alkalmazható. Az orvos nagy alaposággal kikérdezi a beteget, aminek során kiderül, hogy milyen virágpóra érzékeny a páciens. Ezt bőrtesztekkel, nyálkahártya-váladék vizsgálatával egészítik ki, ami után elkezdődhet a terápia.

Mivel sajnos, növekszik azok száma, akik valamilyen légszennyeződésre allergiásak, segítséget jelent nekik a meteorológiai szolgálat, amely előre jelzi a pollenkoncentrációt a levegőben. Ilyenkor az erre érzékenyeknek jól kiszellőztetett szobában, csukott ablak mellett ajánlatos tartózkodniuk, amíg a veszély elhárul.

Dr. Waczel Attila főorvos

CSECSEMŐK ÉS KISGYERMEKEK FOGÁPOLÁSA

Az újszülött babának a legjobb táplálék az anyatej, tartalmazza a szükséges tápanyagokat a fogak fejlődéséhez (ekkor a tejfogak fejlődése már majdnem befejeződött, de az első maradó nagyörlő meszesedése már elkezdődött). Ezért nagyon fontos az édesanya helyes táplálkozása (fehérjék, vitaminok ABCD, ásványi anyagok P, Mg nyomelemek F, Mo, V) helyes aránya. A szopás funkcionális inger az állcsontok helyes fejlődésére. Szoptassa gyermekét! Amennyiben ez nem sikerül és tápszerrel táplálja őt, figyeljen arra, hogy a tápszerhez ne adjon cukrot és a cumi lyuk mérete nagyon kicsi legyen, hogy a kisbaba ugyanúgy dolgozzon meg a táplálékért (fejlődjön helyesen az állcsontja) mint a szoptatott gyermekeknek. Ezt úgy tudjuk ellenőrizni, hogy lefelé fordított cumisüvegből nem folyik a tápszer, csak akkor, ha megnyomjuk a cumit.

Az anyatej és a tápszer is káros a kibújt fogacskákra, ha hosszú ideig érintkezik a fogakkal. Ne aludjon el a gyermek mellett, cumisüveggel. Este lefekvés előtt, etetés után a fogápolás nem maradhat el: a foggal nem rendelkező baba ínyét nedves gézlappal vagy puha nedves kendővel áttöröljük. A foggal rendelkező csecsemő fogacskáit minden este le kell tisztítani nedves gézlappal vagy kendővel!!!

Az egészséges kisbaba szájában nincs vagy nagyon kevés olyan baktérium van, ami sav termelésével fogszuvasodást okoz. Az őt ápoló felnőttől kaphat ilyen baktériumokat (ha a cumit letisztítás céljából szájába veszi, kiskanállal történő kóstolgatás stb.) Figyeljünk erre is! Ha a babát körülvevő felnőttek szájhygiéniája megfelelő, (és nincs szuvas foga) kisebb a fertőzés esélye!!!

A kisbabát a lehető leghamarabb tanítsuk meg pohárból inni, és ettől kezdve ne használjuk a cumisüveget. Ideális esetben a kisbaba nem cumizik, ha mégis, akkor fogszabályzós cumit vásároljunk,

ne az ujját szopja.

4-6 hónapos korban, amikor kezdi bevezetni a vegyes táplálkozást, ne szoktassa az édes ízekre babáját. Főzelék után ne édes folyadékot, hanem vizet adjon. Kanállal etessük, pohárból itassuk! Féléves kortól kb. 2 éves korig tart a fogzás.

A fogmosást az első tejfogak megjelenésekor már el kell kezdeni. 2-3 éves korig a fogmosás nehezen megoldható, de ha a kicsi nem eszik, iszik cukros dolgokat, akkor nagy valószínűséggel nem fognak romlani a fogai.

Fogmosás

A fogmosást az első tejfogak megjelenésekor már el kell kezdeni. Úgy a legkényelmesebb elvégezni, ha ölbe vesszük a kicsit, és ő a mellkasunkra hajtja a fejét, vagy mögé állunk, és hátra fele billentjük a fejét. Kezdetben ujjunkra csavart gézlappal vagy ujjunkra húzható bébifogkefével törölgessük meg a gyerek fogait. Később lehet neki venni kifejezett babafogkefét – az egész fogkefe gumiszerű anyagból van, kicsi gumitüskékkel – amelyet a gyerek rágszál, ami közben bő nyál képződik és ez tisztít.

Kb. 18 hónapos kortól mossunk fogkrémmel fogat. Kifejezetten gyerekfogkrémet használjunk, mivel alacsony a fluortartalmuk, nem baj, ha a gyerekek le is nyelnek belőle. 2 éves korig naponta egyszer használjunk fogkrémet, és filmszerű mennyiséget vigyünk fel belőle a fogkefére. 2 és 6 éves kor között már használhatunk naponta kétszer borsónyi mennyiségű fogkrémet.

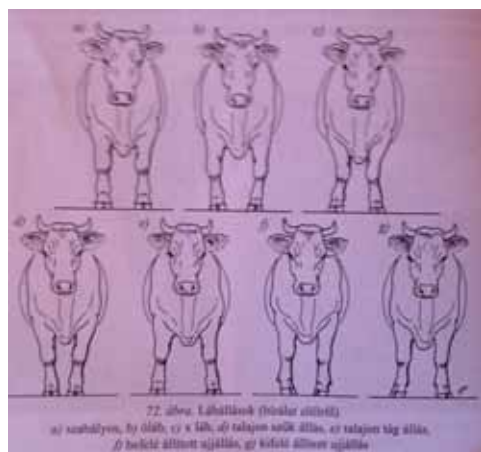
Használjunk gyerekfogkefét, ennek kisebb a feje, mint a felnőtt fogkeféé, és puha, lekerekített végű sörtéi vannak. A fogkefét 3-4 havonta, fertőző betegség után pedig azonnal cseréljük le.

Dr. Varga Julianna fogorvos

MÉG A TEHÉNNÉL IS A KÜLSŐ SZÁMÍT.....?!

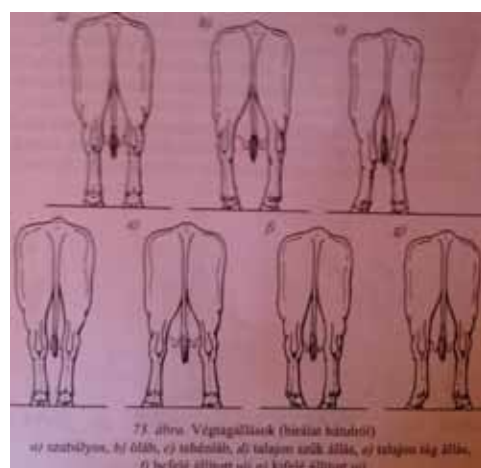
A küllem jelentős szerepet tölt be a szarvasmarha-tenyésztésben (is). Szoros összefüggés áll fenn a küllem és a teljesítmény között. A tejtermelés szempontjából pl. nagy jelentőséggel bír a tőgy felfüggesztése, a tőgybimbók állása, azok formája, a tőgy távolsága a talajtól valamint nagysága. Ezeket az összefüggéseket a tőgy egészségének megőrzése és ezzel együtt a tejminőség iránti fokozott igény jelzik. Tenyésztési szempontból fontos, hogy a küllemet már a tehén fiatal korában elbírálják, mert a küllemi jegyek egy részét a környezeti hatásnak (tartás, gondozás) tulajdoníthatják.

Egy tehén megítélésénél alaposan szemügyre kell vennünk a főbb testrészeket. Fontos az egyenes hát, majd a medence méretei, a megfelelő csípő illetve medence szögelet, hiszen szoros összefüggés van a fenti szempontok és a nehézzelés gyakorisága között. Az elülső végtagok szabályos vagy szabálytalan állását a következő kép illusztrálja:

A nem kívánatos lábállások az ízületek és a körömök egyenlőtlen terhelésével járnak, ami az illető testrészek megbetegedéseihez vezetnek.

Szabályos, illetve hibás hátulsó végtagok:

A selejtezés egyik gyakori oka a körömbetegségek, mivel a hátulsó végtagon lévő körömök-különösen kötött tartásban-erősebb terhelésnek vannak kitéve, ezek megbetegedése gyakoribb.

Legtöbbször

akkor fordul elő, ha a körömfal rosszul fejlett. Normálisan kifejlett körömök esetén a hátulsó és az oldalsó falrész hossza 2:1 arányú. A hátulsó fal a talaj síkjával mintegy 50 fokos szöveget zár be. Az elülső végtagokon a belső köröm, a hátulsó végtagokon pedig a külső körömök kissé nagyobbak. A hiányos körömápolás igen gyakran vezet kóros elváltozásokhoz, mint pl. a köröm közötti gyulladás. Beteg állatoktól

pedig nem várhatunk el jó termelést.

Kettős hasznosítású és tejelő fajtáknál (tej és hús) lényeges a gépi fejésre való alkalmasság. A rosszul formált tőgy vagy a bimbóhibák megnehezítik a fejést. A hibásan felfüggesztett tőgy az életkor előrehaladtával könnyen sérül, és ennek következtében gyakran korai selejtezésre kerül sor. A tőgyforma nagyon jól örökölhető, ezzel magyarázható a tőgyforma gyors feljavulása a szelekció eredményeként.

Az ideális tőgy terjedelmes, egyenlő negyedekből álló, széles alapon, feszesen felfüggesztett. Rendkívül fontos a tőgy függesztése, mivel a növekvő teljesítmény nagy terhet ró a függesztő-szerkezetre. A lelógó tőgyek gyakran sérülnek, aminek következtében a tejtermelés is csökken. Ezért ha lehetséges, a tőgy alapja magasan a csánkizület fölött legyen. A bimbókra vonatkozó ismertetőjegyek a gépi fejés szempontjából lényegesek. Ideális, ha a bimbók a negyed közepén helyezkednek el, különösen hátrányos, ha kívül vagy teljesen oldalt vannak. A bimbóknak egymástól egyenlő távolságra kell lenniük, és jól telt tőgyön egyenesen kifelé kell nézniük, üres tőgy esetén pedig kissé egymás fele kell fordulniuk.

Figyeljünk a tőgy érzettségére, mivel ez is arányos a tejtermelés mennyiségével (minél gazdagabban érzett a tehén tőgye annál nagyobb tejtermelésre lehet számítani).

A küllem mindenképp fontos szempont tehát, egyébként sem mindegy, hogy olyan állatnak adunk enni, akiben gyönyörködni lehet, és nyug-

tató látvány a szemnek, vagy azt nézzük, hogy milyen csám-pás, ronda állat, még tejet sem ad, pedig ugyanannyit eszik, mint a társa, aki ráadásul szép is. Ugyanazzal az energiával és idővel gondozhatunk szép, egészséges állatokat, mint ellenkező társaikat.

Az ábrák Gottfried Brem könyvéből származnak.

Dr. Antal Lilla
körzeti állatorvos

A FELCSÍK SPORT KLUB AZ UTÁNPÓTLÁSKÉPZÉS MELEGÁGYA

2011 decemberében az újraindult Felcsíki Műjégpálya működésével elindult az a folyamat, ami követelte a gyereksport megszervezését is. A kistérség több sportegyesülete égisze alatt működő gyerek jégkorong csapatokat egy mederbe kellett terelni, és aktív lehetőséget kellett nyújtani azoknak a gyerekeknek is, akik nem a jégkorongot választották a jeges sportok közül. Így alakult meg 2013 első negyedévében a Felcsík Sport Klub, amelynek alapító tagjai Felcsík Kistérség nyolc községe, valamint Csíkszereda Megyei Jogú Város. 2014 április végén zártuk az első idényt, kisebb-nagyobb sikerekkel, de az irány jónak mondható. Több mint 40%-al nőtt a sportoló gyerekek száma, a jégkorong szakosztály mellett újraindult a short track (kispályás gyorskorcsolya) oktatás, valamint elindult Felcsík történelmének első műkorcsolya szakosztálya is.

A legerősebb fejlődés a **jégkorongban** látszik, a 12 év alatti korosztályos csapatunk a negyedik helyen végzett az Erdély Ligában (THL) és a csapat zömét alkotó U11-es generáció két nemzetközi tornán is érmet szerzett, megelőzve olyan jégkorongerős csapatokat, mint Dunaújváros, Miskolc, Ljubjana, Csíkszereda,

Gyergyószentmiklós.

Az U10-es generáció szemérmesen indult neki az idénynek, de novembertől belelendült a játékba és annak ellenére, hogy ebben a korosztályban nem számol-

ják az eredményt, 3 mérkőzést veszített a szezon végéig a lejátszott több mint hatvan összecsapásból, és több mint hét tornán hagyta el a jeget győztesként. Nemzetközi szinten is voltak sikerek, a legemlékezetesebb a debreceni torna volt, ahol egyetlen csapat voltunk, akit Kassa sem tudott megverni és magunk mögé utasítottuk az összes magyarországi, szlovákiai, valamint erdélyi csapatot.

Az U8-as korosztályunk most van alakulóban, feltűntek már olyan gyerekek, akik biztosan ott lesznek az élvonalban a jövőben és folyamatosan dolgozunk a toborzáson.

A műkorcsolya és a kispályás gyorskorcsolya még nagyon friss aktivitás, ezért ebben az idényben még nem versenyeztek, de biztosak vagyunk benne, hogy hamarosan ezen a téren is sikerekről számolhatunk be.

Jelenleg a jégkorong szakosztályban hét edző dolgozik, a műkorcsolyát és a short track-et pedig egy-egy edző oktatja. Napjainkban száraz felkészüléssel folytatódik a munka és mindenki nagy lelkesedéssel várja a július végi jegesidény megkezdését.

A Felcsík SK vezetősége megköszöni Hargita Megye Tanácsának és Csíkszereda városának, a felcsíki községeknek, valamint a karcfalvi, jenőfalvi és a többi felcsíki közbirtokosságoknak a támogatást, és bízunk benne, hogy mindenki büszke lesz az elért eredményeinkre, és a kék/arany színek egyre híresebbek lesznek a jegessportok világában.

*Nagy Attila
pályamenedzser*

FOCIVILÁG KARCFALVÁN

Karcfalva-Csíkjenőfalva (község) azzal büszkélkedhet, hogy napjainkban két focicsapat is működik a községben. 2007-ben alakult a Karcfalvi Hargita felnőtt amatőr focicsapat, melynek tagjait helyi és környékbeli fiatalok képezik.

A 2007-es kezdés után két évre, 2009-ben megnyerte a körzeti bajnokságot, napjainkban pedig már a megyei bajnokságban szerepelnek, 2014-ben a negyedik helyezést érték el, köszönhetően a kitartó és lelkiismeretes munkának.

A felnőtt csapat mintájára ma már junior csapat is alakult, tagjai a községbeli V-VIII-as diákok, edzőjük Vizi Botond testnevelő tanár. A junior csapat tevékenysége sem marad el a felnőtt csapatétól. A gyerekek kiváló játékosok, technikájukra állandó fejlődés jellemző és gyakori résztvevői a megyei jellegű mérkőzéseknek.

A focitevékenység lelkes támogatói voltak a kezdetektől a karcfalvi „Larix” Közbirtokosság, a jenőfalvi „Tercs” Közbirtokosság, Karcfalva Község Helyi Tanácsa, de más mértékű támogatások is érkeztek a csapatok számára.

*

Az elmúlt napokban Karcfalván rendezték meg a felcsíki általános iskolák V-VI., illetve VII-VIII. osztályosok minifutball bajnokságát. A torna szervezői a Mártonffy György Általános Iskola és testnevelő tanárai Gábor János, Nagy János és Vizi Botond, akik köszönetet mondanak a Larix Közbirtokosságnak az anyagi támogatásért, a bírónak a jó bíraskodásért és az egészségügyi asszisztensnek az orvosi ellátásért.

A rendezvény győztesei részt vesznek a XII. Erdélyi Gyermekfoci Kupán.

V-VI. OSZTÁLYOSOK

RANGSOR

1. KARCFALVA
2. DOMOKOS
3. DÁNFALVA
4. SZENTTAMÁS
5. MADARAS

Vizi Botond

Legjobb kapus: Gyenge Szilárd, Karcfalva
Lehtechnikásabb játékos: Karda Tamás
Gólkirály: Vizi András, Karcfalva

VII-VIII. osztályosok

RANGSOR

1. DOMOKOS
2. DÁNFALVA
3. KARCFALVA
4. MADARAS
5. SZENTTAMÁS
6. MADÉFALVA

Legjobb kapus: Gyenge Szilárd, Karcfalva
Legtechnikásabb játékos: Antal Anita, Dánfalva

Gábor János

EGY ÉVES A SEPSISZENTGYÖRGYI VADÁSZATI MÚZEUM

A sepsiszentgyörgyi Vadászati Múzeum megnyitásának első évfordulója alkalmából a május 16-án rendezett ünnepség keretében a magyar és nemzetközi díjakkal kitüntetett **Hidvégi Béla híres világ-vadász** tartott filmvetítéssel egybekötött előadást, majd vadászati élményeiről írt könyveit mutatta be a nagyrészt vadászokból álló közönségnek. Páratlan tróféáinak gyűjteményét a Magyar Természettudományi Múzeumnak ajándékozta.

A sepsiszentgyörgyi múzeum állandó kiállításán megtisztelő helyet kaptak a **Kedves László** által kilőtt vadak tróféái is, amiért elismerő oklevélben részesült. (NSz)

TUDJA-E, HOGY?

Az eddig ismert több mint százezer gombafaj közül aránylag kevés a mérgező, de néhány fajuk akár halált is okozhat. A gyilkos galóca, amely főleg lombos erdőkben nő, egyetlen példánya is több ember halálát okozhatja. Hatása lassú, de fájdalmas.

Ismertetőjelei:

Fehér lemezek

Gallér

„Márványos” tönk

Bocskor

Gyilkos galóca

A penészgombák egyszerű gombák, amelyeknek termőteste sokszor csak mikroszkóppal látható. A fejespenész nedves kenyéren gyakran előfordul. A penicillin antibiotikumot is kékeszöld ecsetpenészekből állítják elő, amelyek bársonyos bevonatot képeznek erjedő gyümölcsökön és más anyagokon.

A szarvasgombák a föld alatt hozzák tömör, gömbölyded alakú termőtestüket, és főleg lombos erdőkben élnek. Igen drága csemege, vidékünkön nem nagyon található meg. Termőhelyén jó szimatú, idomított sertésekkel, vagy kutyákkal kerestetik meg.

csökön és más anyagokon.

A zuzmók is a moszatok és a gombák együtt élő telepei, és a legellenállóbb élőlények közé tartoznak. A moszat magában is életképes, a gomba azonban nem, ezért a zuzmókat speciális gombának tekintik, amelyeknek tápanyagait a moszatok állítják elő. (NSz)

RÉGI IDŐKRE EMLÉKEZÜNK

A felvétel 1983-ban készült a ma is szóló középső harang megszenteléskor. A képen látható többek között Kosza Albertné, Karda Erzsébet, Márton Péterné, Kozma Erzsébet, Kozma Veronka, Hajdú Erzsébet, Gidró (Mátyás) Emma, Kosza Karolina, Jéré Vilma, középen Székely Gergely plébánossal. (A kép Hajdú Erzsébet tulajdona).

40 ÉVES KORTÁRSTALÁLKOZÓ 2014

Albert László, Albert Szilárd, Ábrahám Elvira, Agoston Angella, Balázs Zoltán +, Barabás Magdolna, Barabás Mária Hajnal, Baricz Mónika, Bálint Annamária, Bálint Csaba, Bálint László, Bíró Dénes, Bíró Gabriella, Bíró Ibolya, Bodor László, Bogács Piroska, Bőjte Erika, Bőjte János, Dakó Piroska, Eröss Zsolt, Farkas Csaba, Farkas Piroska, Fülöp Elemér, Fülöp Zoltán, Gáll Judit, Gegő Annamária, Gegő Tibor, Gegő Zsolt, Gidró Edit, Gidró Erika, Gidró Katalin, Gidró Zsolt, Gyenge László, Jakocs Géza, János Ferencz, Karda Judit, Katona Edit, Katona Sándor, Kedves Dénes, Kedves Ibolya +, Kedves Ibolya, Kedves László, Kedves László Melinda, Kedves Mária, Kosza Levente, Kozma Angella Csilla, Kozma Hajnal, Küsmödi Róbert, László Attila, László Erzsébet, László Zsolt, Lönhárd Róbert, Lukács Jenő, Márton Annamária, Márton Zoltán, Mihály Csongor, Mihály Teréz Viola, Miklós Ibolya, Molnár Károly,

Nagy Zsolt Zoltán, Ördög László, Pál Judit, Prezsmer Károly, Sándor Gellért, Sándor Levente, Simon László, Sinka Rita, Szekeres Zoltán, Vasloban Dezideriu, Vizi Attila, Vizi László, Vizi Mária Ibolya.

A CSÍKKARCFALVI ÉS CSÍKJENŐFALVI IFJÚSÁGI ZENEKAR ÉLETÉBŐL

A zenekarunk ebben az évben is több ünnepségen vett részt. A csíkkarcfalvi és gyergyószentmiklósi március 15-i ünnepélyeken, a csíkszeredai TAVASZI vásáron, a kacfalvi 40 éves találkozózn lépett fel. Az év folyamán több meghívást is kaptunk, aminek próbálunk eleget tenni. Örökös problémáink közé tartoznak: a próbákra járás, a gyakorlás, az utánpótlás nevelés. Július 20-27 között lesz a fúvostáborunk,

ami a zenészek egyéni fejlődését szolgálja, itt találkoznak szaktanárokkal, tanulhatják a hangszereken való játszást, és a légzés technikákat. A 15 tagú furulyás-csoportot a táborban szeretnénk átállítani fúvós-hangszerekre. A közbirtokosságoknak, a polgármesteri hivatalnak, a szülőknek és másoknak köszönjük a nagylelkű támogatást.

Bálint Zoltán
karmester

Testvértelepülésünk, Fertőrákos község Hírmondójából:

Beszámoló a Rákosi Fúvósok Egyesülete 2013-as eseményeiről

A 2013-as évnek már határozottan és céltudatosan tudtunk nekiállni, mivel szerencsésen sikerült minden jogi papírt beszerezni, ami az egyesület hivatalos működéséhez szükséges.

Az idei első fellépésünk a fertőrákosi Mosoly Klub anyák napi rendezvénye volt. Fél óras zenés blokkal kedveskedtünk a klub tagjainak és a megjelent anyukáknak, nagymamáknak.

Május 11-én került sor a hagyományos Búcsú rendezvényre. A rossz idő ellenére jó hangulatú koncertet adtunk az ide látogatóknak.

2013. június 2-án a soproni evangélikus templomban lépett fel a zenekarunk. A soproni Escort Tourist, a kitelepített németek tiszteletére tartott istentiszteletet, ahol nemzeti himnuszokkal és korallók zenélésével tettük meghittebbé a megemlékezést.

2013. június 8-án a pinnyei önkormányzat felkérésének tettünk eleget. A falubelieket zenés ébresztővel köszöntöttük, a kétnapos búcsúi rendezvény keretében.

2013. június 29-e meglehetősen nehéz feladat elé állította a zenészeket. Kora délután Fertőszéplakra látogattunk, ahol a Világörökségi napi rendezvényen szolgáltattuk a zenét. Ezután visszautaztunk Fertőrákosra és a szokásos nyári koncertünket, a Kastélykoncertet prezentáltuk a publikumnak. Örömmel töltött el bennünket, hogy saját szervezésű koncertünk évről évre nagyobb tömegeket vonz a kastély udvarára és a közönség már várja az újabb produkciót.

2013. július 21-én testvértelepülésünk Csíkkarcfalva fúvószenekarával adtunk közös hangversenyt szintén a kastély udvarán. A koncert első felében mi vendéglátók muzsikáltunk, majd a második részben vendégeink varázsoltak el bennünket zenéjükkel. A nagyszerű koncert végén mindkét fúvószenekar a színpadra lépett és közösen muzsikáltunk. Igazi öröme volt!

A nyári szünet után szeptemberben ismét munkához láttunk. November 11-én felléptünk a Márton-napi rendezvényen. Sajnos az időjárás nem engedte, hogy a felvonulást is megtarthassuk, de így is jó hangulatú délután kerekedett az iskolaudvaron.

2013. december 20-án a Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben közel egy óras karácsonyi koncerttel próbáltuk meghittebbé tenni az elítéltek estjét.

2012. december 22-én örömmel zenéltünk az adventi gyertyagyújtáson a kastély udvarban. Ezt követően egy óras adventi hangversenyt adtunk a templomban, ahol az idén a megszokott fúvószene mellett énekekkel és orgonajátékkal is készültünk a falu lakosságának.

Csizmadia Tamás
elnök

SZÓLÁSOK, MONDÁSOK (Régi kalendáriumokból tallózva)

Szép a kard, ha fényes, de jobb, ha éles = fontosabb, hogy az eszközeink jók, használhatók, minthogy szépek legyenek.

*

Örül neki, mint a kézbe való semminek = örül valaminek, pedig nincs is rá oka.

*

Ébéd után forgatja a nyársat = elkésve s emiatt haszontalanul végez valamit.

*

Ha égeti, se fújja = az ostobaságig békétűrő, szelíd, jámbor ember.

*

Inkább elszalad, mégse fél = gúnyos megjegyzés a bátorságával kérkedő emberre.

*

Ezeregyben volt, ugye, mikor az a nagy szél fújt? = kérdik gúnyosan attól, aki valamely hihetetlen dolgot mond el.

*

Nem úgy adja, amint árulja = nem igaz, amit mond.

SZÉKELY KONYHA

Megjelent a Székely Konyha ez év májusi száma a Hargita Népe és a Székely Hírmondó gondozásában. Tartalmából: pulykamájtojtokány, grillezett csirkemell, nyúltojtokány, narancsos túrótorta, csemege gyermekláncfü-bimbóból, orgonaszörp, kapos salátaleves füstölt hússal, reszelt ordás stb.

Jó étvágyat!

Egy recept a sok közül:

Orgonaszörp

Elkészítési ideje 30 perc.

Hozzávalók: 1 csésze lila orgonavirág, 1 csésze cukor, 1 csésze víz, fél citrom leve.

1.) A frissen szedett orgonavirág-fürtökről úgy szedegetjük le a virágot, hogy ne maradjanak rajta zöld száracskák.

2.) A virágokat szűrőben hideg vízzel átöblítjük.

3.) Egy csésze vizet egy csésze cukorral főni tesszük.

Amikor a szirup felforr, beletesszük a virágokat és lefödve, alacsony lángon 5 percig főzzük.

4.) A tűzről levéve a fél citrom levét beleöntjük.

5.) Üvegbe töltjük és ledugaszoljuk.

6.) Ásványvízzel vagy forrásvízzel hígítva üdítőitalként kínáljuk.

Megjegyzés: E gasztronómiai mellékletehöz a Hargita Népe újság előfizetői díjmentesen hozzájutnak.

HÁROMSZOR CSATTAN

1	2	3	4	5	6	S	7	8	9	10	11	B
12							13					
14			15			16		17				
18		19		20			21				22	
		23	24				25			26		M
27	28			29		30			31		32	
33					34			35				36
	37				38			39				
40	E			41			42		43			
44	45		46			47		48		49	50	
51		52				53			54		55	
56					57		58			59		
D						A						

Corvin, 2013. január 21.

1. - Mondja, őrmester úr, hogyan lehet megismerni valakiről, hogy hülye? – kérdi a rendőr a felettesétől.

- ...! (vízsz. 1.).

2. A rendőr a halottra mutat:

- Így jár, aki figyelmetlenül közlekedik.

...! (vízsz. 33.).

3. Két rendőr banánt eszik, de az egyik nem hámozza meg, hanem csak úgy fogyasztja. A másik megszólal:

- Te nem hámozol meg?

- Minek?... (függ. 40.).

Vízszintes: 1. Az 1-es vicc poénja.

12. Babits Mihály felesége (Ilona). 13. A tagolt beszéd képességének elvesztése. 14. Némán elér! 15. A szadizmus névadója. 17. A ló sebességváltója. 18. Beóciai hős. 20. A szem ideghártyája. 22. Mi lesz, már? 23. Kutya. 25. Két tonna! 27. Az aranyember felesége. 30. Keresztül. 31. Friss az újság. 33. **A 2-es vicc poénja.** 37. Idegen művészet. 38. Ablakszemek! 39. Észak Dél ..., Jules Verne regénye. 41. A szobába. 43. Belül gyér! 44.

Genfi lakosok! 46. Fegyveres küzdelem két fél között. 49. Denevértanya. 51. ... Amaru, perui indián felkelő. 53. Bálvány. 55. Besorol! 56. A sor végén levő. 58. Szereplő a Szentivánéji álomban.

Függőleges: 1. Az egyik óceán. 2. A bab öleli át. 3. Magam. 4. Ribonukleinsav (röv.). 5. Kedves (ang.). 6. Meritum. 7. Teacseppek! 8. Kosztolányi Dezső műzsája. 9. Tambula..., tiszta lappal. 10. Varrómozdulatot tesz. 11. ... Feuchtwanger, német író. 16. És (lat.). 19. Hideg, erdélyi szél. 21. Figyelmeztető. 24. Az 1960-as évek zenéje. 26. Régi ezüstpénz. 28. Fohász. 29. Határozott névelő. 30. Stagnál. 31. Hang jelzője is lehet. 32. Erre a helyre. 34. Feszülten figyel. 35. Félperc! 36. Szellőrózsa. **40. A 3-as vicc poénja.** 41. Pons..., Balzac hőse. 42. Sűrű erdő. 45. Szaladó, rohanó. 46. ... Beach, üdülőhely, Florida államban. 47. Előtag: kettő-. 48. Az egyik oldal. 50. Lopakodik. 52. Portugál, ománi és máltai gkj. 54. Farmermárka. 57. Védelmes. 59. Barna folt!

**A lapszám
megjelenését
támogatták a karcfalvi
és jenőfalvi
közbirtokosságok**

SZÉKASZÓ

Szerkesztők:

Szőcs László

Németh Szilveszter

Számítógépes tördelés: Szőcs László

A nyomdai munkálatok az Alutus Rt. nyomdában készültek